

SWISSFILMS

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland in Thailand

เทศกาลภาพยนตร์โลกแห่งกรุงเทพฯ ครั้งที่ 7

6 – 15 พฤศจิกายน 2552

เรโทรสเปคทีฟ: อแลง ตองเนอร์

ทำความรู้จักกับ อแลง ตองเนอร์

อแลง ตองเนอร์ เป็นผู้กำกับภาพยนตร์คนสำคัญที่สุดคนหนึ่งของวงการภาพยนตร์สวิส เขาเป็น
กุญแจดอกสำคัญของยุค นิว สวิส ซีนีมา ที่ถือกำเนิดในช่วงปลาย 60 ต่อต้น 70 ซึ่งก่อให้เกิดแรง
กระเพื่อมอย่างอึกโชตต่อภาพยนตร์สวิตเซอร์แลนด์ ภาพยนตร์ของเขามักมุ่งวิพากษ์สังคมและ
ความยุติธรรม ผ่านเรื่องราวของมนุษย์น้อยใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากมัน

ตองเนอร์ เกิดในปี 1929 ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เขาจบการศึกษาด้านเศรษฐกิจและ

สังคม ตองแนร์ในวัย 23 ปี ถูกเรียกตัวไปเป็นทหารประจำการยังเรือเดินสมุทรที่เดินทางไปยังอัฟริกาตะวันตก หลังจากการสั่งสมประสบการณ์ชีวิตกลางทะเลลึกในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เขากลับสู่สวีตเซอร์แลนด์ดินแดนมาตุภูมิระยะเวลาสั้นๆ ก่อนที่จะออกเดินทางต่อไปยังลอนดอนประเทศ

อังกฤษ ซึ่งเขาใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นระหว่างปี 1955 ถึงปี 1958 ช่วงเวลา 3 ปี ในลอนดอน ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญในการบ่มเพาะเมล็ดพันธ์แห่งความรักในภาพยนตร์ให้กับตองแนร์ กิจวัตรของเขาคือการเดินเข้าออกซีนีมาเธคแห่งลอนดอนเพื่อชมภาพยนตร์ ซึ่งนี่เองที่ทำให้เขาได้สร้างความสัมพันธ์กับนักวิจารณ์และกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มขับเคลื่อนเพื่อปลดปล่อยภาพยนตร์อังกฤษ (The British “Free Cinema” movement) หรือที่รู้จักกันในนามบริติช นิวเวฟ ซึ่งสมาชิกบางคนในกลุ่ม ในเวลาต่อมาได้ก้าวไปเป็นผู้กำกับภาพยนตร์คนสำคัญ ที่มีส่วนร่วมปฏิวัติวงการภาพยนตร์อังกฤษ เช่น ลินด์เซย์ แอนเดอร์สัน และ คาเรล เวอิส โดยสิ่งที่คุณเขาสนใจร่วมกันเป็นพิเศษคือ การวิเคราะห์วิจารณ์และประเด็นการเมืองที่แฝงเร้นในภาพยนตร์ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากนักการละครชื่อก้องชาวเยอรมัน เบอร์ทอลท เบรคชท

ในปี 1957 เขาร่วมกับเพื่อนสนิทชาวสวิส คล็อด กอเลตตา ร่วมกันสร้างหนังเรื่องแรกคือ Nice Time ซึ่งถ่ายทำด้วยฟิล์ม 16 มม. ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตและสรรพสิ่งในยามค่ำคืนของถนนพิดคาเดल्ली จนกระทั่งในปี 1960 เขากลับสู่สวีตเซอร์แลนด์อย่างถาวร และเข้าทำงานกับสวิส เทเลวิชั่น ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเปิดโอกาสให้เขาได้ลงมือทำสารคดีหลายต่อหลายเรื่อง ที่ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบสัจนิยมจริงแท้ หรือซีนีมา เวิร์เด่

แนวทางสารคดีที่ดีแต่ความจริงโดยไม่ผ่านการปรุงแต่งใดๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มสารคดีซีนีมา เวิร์เด่ ที่มีบทบาทสำคัญต่อภาพยนตร์ฝรั่งเศสในปลายยุค 60 ภายใต้การนำของนักมานุษยวิทยาคนสำคัญ ฌอง รูซ

ระหว่างปี 1965 ถึง 1968 กับสวิส เทเลวิชั่น ตองแนร์ทำหน้าที่ออกมามากมายและหลากหลายเนื้อหา รวมถึง Docteur B, medecin de campagne ในปี 1968 ที่บอกเล่าชีวิตประจำวันของแพทย์ในชนบทของสวีตเซอร์แลนด์ และ A City of Chandigarh สารคดีเกี่ยวกับผลงานสถาปัตยกรรมในอินเดียของ Le Corbusier สถาปนิกชื่อก้องชาวสวิส-ฝรั่งเศส ตองแนร์ทำงาน

ให้กับ สวิส เทเลวิชั่น จนกระทั่งปี 1968 ซึ่งนี่เองเป็นจุดสิ้นสุดชีวิตการเป็นผู้กำกับภาพยนตร์อิสระของเขาด้วย

ในปี 1968 นี้เอง เขาร่วมกับเพื่อนผู้กำกับภาพยนตร์หัวก้าวหน้าชาวสวิสอีก 4 คน ประกอบด้วย

ค्लीด กอเลตตา มิเชล ชูตแตร์ ฉอม หลุยส์ รอย และฉอม ฉาคส์ ลากรังเก้ ก่อตั้งกลุ่มภาพยนตร์ที่ชื่อว่า กลุ่ม 5 ซึ่งภาพยนตร์ที่สร้างโดยกลุ่มนี้ก่อให้เกิดการปฏิวัติวงการภาพยนตร์สวีตเซอร์แลนด์ ไม่ต่างจากกลุ่ม เฟรนช์ นิวเวฟ ของฝรั่งเศส และบริติช นิวเวฟ จากอังกฤษ

ภาพยนตร์ขนาดยาวเรื่องแรกของตองแนร์ Charles, dead or alive ที่สร้างในปี 1969 ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากเทศกาลภาพยนตร์เมืองลอสแอนเจลิส รวมถึงภาพยนตร์ 2 เรื่องถัดมาคือ The Salamander (1971) และ Jonah Who Will Be 25 in the Year 2000 (1976) ร่วมเขียนบทโดยนักเขียนและนักวิจารณ์ศิลปะฝ่ายซ้ายชื่อดังชาวสวิส จอห์น เบอเกอร์ (John Berger) ภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องอุดมไปด้วยแนวคิดเชิงอุดมคติและความใฝ่ฝันในสังคมยูโทเปีย ถ่ายทอดผ่านการผสมของสองแนวทางภาพยนตร์ 2 ช่วง ทั้งความบริสุทธิ์ของภาพยนตร์แบบซีนีมา เวิร์เต้และกลิ่นอายของความแฟนตาซี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการสร้างระยะห่างกับคนดูและทำให้ตระหนักอยู่ตลอดเวลาสิ่งที่เห็นอยู่ตรงหน้านั้นคือภาพยนตร์ ทำให้ถูกนำไปเปรียบเทียบกับงานละครของเบอร์ทอลท์ เบรคชทอยู่บ่อยครั้ง โดยทั้งหมดนำเสนอแสดงโดย ฉอม ลูค บิโด (Jean-Luc Bideau) ที่ต่อมาเป็นนักแสดงเจ้าประจำของเขา และเป็นนักแสดงคนสำคัญตลอดกาลคนหนึ่งของสวีตเซอร์แลนด์

ปัจจุบัน อแลง ตองแนร์ ในวัยกว่า 80 ปี ได้รังสรรค์ผลงานภาพยนตร์ออกมามากกว่า 40 เรื่อง ภาพยนตร์เรื่องโดดเด่นเรื่องอื่นๆ อาทิ Messido (1979), Light Years Away (1981), In the White City (1983) รวมถึง Jonah and Lila, til Tomorrow (1999) เรื่องราวที่เป็นภาคต่อของ Jonah Who Will Be 25 in the Year 2000

เรื่องย่อภาพยนตร์ของ อแลง ตองเนอร์ ที่จะฉายในเทศกาล

Charles, Dead or Alive

Switzerland / 1969 / 93min / B&W

ชาร์ลส์ นักธุรกิจวัยกลางคน ผู้กำลังวิตกกังวลอยู่กับเรื่องความยุติธรรมที่ให้กับคนงานในกิจการ ในวันครบรอบการก่อตั้งบริษัท เขาตัดสินใจจะทิ้งบ้านและธุรกิจไว้เบื้องหลัง และออกเดินทางไปกับรถตู้ซีพอย่างไร้จุดหมาย ณ ที่แห่งหนึ่งเขาได้พบกับสองสามีภรรยาหัวปฏิกิริยา ที่ชักชวนเขาไปร่วมหัวจมท้ายในบ้านหลังเล็กห่างไกลผู้คน ทั้งสามดำเนินชีวิตวันๆอย่างไร้แก่นสาร ซึ่งทำให้ชาร์ลส์ได้เรียนรู้ความหมายหลากหลายสิ่งในชีวิตที่เขาไม่เคยแม้แต่เคยคิดเข้าใกล้ ขณะเดียวกัน ในอีกด้านหนึ่งฝ่ายลูกชายหัวโบราณกำลังวางแผนการบางอย่างเพื่อเข้าครอบครองกิจการเสียเอง

The Salamander

Switzerland / 1971 / 128 min / B&W

ปีแอร์ นักเขียน ร่วมกับเพื่อน นักหนังสือพิมพ์ พอล สืบหาความจริงในคดีฆาตกรรมที่ โรสมอนด์ เด็กสาวชนชั้นสูงเป็นผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ฆาตกรรมลูกของตัวเอง ผ่านการสัมภาษณ์เด็กสาวและเค้าลางจากหลักฐาน เธอยืนยันปฏิเสธว่าเป็นอุบัติเหตุขณะที่ลูกของเธอทำความสะอาดปิ่นไรเฟิล แต่ไม่ว่าความจริงจะเป็นเช่นไรนั้นไม่ใช่ประเด็นที่เขาทั้งสองสนใจ แต่เป็นการเจาะลึกสู่ตัวตนและความสัมพันธ์ของเธอและลูกของเธอนั้นคือสิ่งที่สองหนุ่มเฝ้าค้นหา

Jonah Who Will Be 25 in the Year 2000

Switzerland, France / 1976 / 116 min / Colour, B&W

การปฏิวัติในปี 1968 ได้ส่งแรงกระเพื่อมต่อชีวิตของชนยุโรปในช่วงหนึ่ง กลุ่มหนุ่มสาวชาวสวิส 8 ชีวิตก็เป็นหนึ่งในนั้น พวกเขาล้วนแล้วแต่เป็นปัญญาชนผู้มีความหวังว่าจะเปลี่ยนแปลงโลกไปสู่สังคมอุดมคติ และเมื่อหนึ่งในนั้นได้ถือกำเนิดทารกขึ้น พวกเขาคาดหวังว่าสิ่งนั้นจะเป็นจริงเมื่อเด็กน้อยอายุครบ 25 ในปี 2000

Messidor

Switzerland, France / 1979 / 130 min / Colour

ณานและมารี สองสาวต่างพื้นเพที่บังเอิญพบกัน ทั้งคู่พบว่าชีวิตวัยรุ่นของตนนั้นสุดแสนจะน่าเหนื่อยหน่าย ทั้งสองจึงตัดสินใจโบกรถเพื่อเดินทางอย่างไร้จุดหมายนานเท่านานจนกว่าจะพอใจ แต่เพียงแค่วันให้หลังเงินติดกระเป๋าของสองสาวหมดไปกับค่าอาหารและโรงแรม โรงฆ่าสัตว์ นั้นเป็นที่พึ่งสุดท้ายในการหลบนอนและเที่ยวขอเงินจากผู้คนบนท้องถนน ในวันหนึ่งการค้นพบในสิ่งที่ไม่คาดฝันนำพาชีวิตทั้งสองไปสู่ความยุ่งยาก

Light Years Away

Switzerland, France / 1981 / 110 min / Colour

ดัดแปลงจากนิยายของ Daniel Odier เล่าเรื่องของเด็กหนุ่มเร่ร่อนที่บังเอิญสานสัมพันธ์กับชายแก่
วิกลจริต ผู้อ้างตัวว่าครั้งหนึ่งเคยถูกสอนให้บินโดยหมูนกบนฝักฟ้า เขาชักชวนให้เด็กหนุ่มมาร่วม
สร้างเครื่องร่อนที่สามารถพาร่างของมนุษย์ลอยล่องขึ้นสู่ขอบฟ้าเฉกเช่นนกได้

In The White City

Switzerland / 1983 / 108min / Colour

พอล หนุ่มช่างเครื่องผู้เหนื่อยหน่ายกับชีวิตเส็งเคร็งบนเรือที่ไม่ต่างจากโรงงานลอยน้ำที่เต็มไปด้วย
เหล่าคนวิกลจริต เขาตัดสินใจจะทิ้งเรือในค่ำคืนหนึ่งริมฝั่งลิสบอน เข้าห้องซอมซอดโคดเดี่ยวตัวเอง
อยู่กับความว่างเปล่า และเฝ้าเขียนจดหมาย พร่ำพรรณนาถึงความโดดเดี่ยวและเปลี่ยวเหงาใน
เมืองท่าอันพลุกพล่านแห่งนี้ พร้อมกับวิดีโอ ที่บันทึกจากกล้อง 8 มม.คู่ใจ ถึงสาวคนรักที่อยู่
ห่างไกลถึงสวิตเซอร์แลนด์ แต่ความสัมพันธ์ของทั้งคู่เริ่มคลอนแคลน เมื่อ พอล เกิดพบรักเข้ากับ
โรซ่า หญิงทำความสะดวกที่เขาพบเจอในบาร์ใกล้ท่าเรือในคืนหนึ่ง